

23.9.2026

VN/23332/2026

VN/23332/2026-VM-8

Työ- ja elinkeinoministeriö

Valtiovarainministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi datakeskusrekisteristä

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki datakeskusrekisteristä ja datakeskuksia koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta. Ilmoitusten perusteella Huoltovarmuuskeskus ylläpitäisi kansallista datakeskuksia koskevaa tilannekuvaa.

Esityksen mukaan Huoltovarmuuskeskukselle aiheutuu tietojärjestelmän kehittämisestä ja ylläpitämisestä, tietoturvasta, ilmoitusten käsittelystä, tilannekuvan muodostamisesta ja ylläpitämisestä, julkisen tilannekuvan julkaisemisesta, valvonnasta ja viranomaisyhteistyöstä uusia tehtäviä. Alustavan arvion mukaan tietojärjestelmän perustaminen edellyttäisi 0,5–1,0 miljoonan euron kertaluonteista panostusta sekä pysyviä järjestelmän ylläpitomenoja.

Valtiovarainministeriö toteaa, että julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019, jäljempänä tiedonhallintalaki) 8 §:n 2 momentin mukaan toimialasta vastaavan ministeriön on laadittava mainitun lain 5 §:n 3 momentin mukainen muutosvaikutusten arviointi, kun valmisteltavat säännökset vaikuttavat tietoaineistoihin ja tietojärjestelmiin. Lisäksi ministeriön on arvioitava suunniteltujen säännösten vaikutukset asiakirjojen julkisuuteen ja salassapitoon. Tiedonhallintalain 5 §:n 3 momentin mukaan suunniteltaessa tiedonhallintamallin sisältöön vaikuttavia olennaisia hallinnollisia uudistuksia ja tietojärjestelmien käyttöönottoa tiedonhallintayksikössä on arvioitava näihin kohdistuvat muutokset ja niiden vaikutukset suhteessa tiedonhallinnan vastuisiin, 4 luvussa säädettyihin tietoturvasuoritusvaatimuksiin ja -toimenpiteisiin, 5 luvussa säädettyihin tietoaineistojen muodostamista ja luovutustapaa koskeviin vaatimuksiin, 6 luvussa säädettyihin asianhallinnan ja palvelujen tiedonhallinnan vaatimuksiin sekä muualla laissa säädettyihin asiakirjojen julkisuuteen, salassapitoon, suojaan ja tiedonsaantioikeuksiin sekä arkistointiin.

Esityksessä on sinänsä tunnistettu, että ehdotetun sääntelyn myötä Huoltovarmuuskeskukselle syntyy uusia tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyviä tehtäviä ja että niiden järjestämisestä aiheutuu virastolle kustannuksia. Esityksessä ei ole kuitenkaan huomioitu tiedonhallintalakia eikä esityksessä ole arvioitu vaikutuksia Huoltovarmuuskeskuksen tiedonhallintaan tiedonhallintalain 8 §:n 2 momentin edellyttämällä tavalla. Esityksessä ei ole kuvattu myöskään tarkemmin, miten datakeskusrekisteri liittyy Huoltovarmuuskeskuksen rooliin ja tehtäviin. Esitystä on jatkovalmistelussa täydennettävä erityisesti seuraavilta osin:

Esityksen mukaan keskitetty tietovaranto voi lisätä laittoman kohdistetun tiedonhankinnan riskiä, minkä vuoksi käyttöoikeudet, loki, salassapito, turvallisuusluokittelu ja korkea tekninen suojaustaso ovat välttämättömiä. Esityksessä todetun turvallisuusriskin vuoksi jatkovalmistelussa tulee tämentää salassa pidettävien tietojen luonnetta, ja arvioida rekisterin toteuttamisessa huomioon otettavat tiedonhallintalain 4 luvun mukaiset tietoturvasuoritusvaatimukset. Valtiovarainministeriö

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

huomauttaa, että tiedonhallintalaissa on nimenomaisesti säädetty vaatimuksista käyttöoikeuksien hallintaan (16 §), lokitukseen (17 §) ja turvallisuusluokitteluun (18 §). Jatkovalmistelussa tulisi arvioida muun ohessa, mitä vaatimuksia tietojen käsittelyyn aiheutuisi siitä, että rekisterissä käsiteltäisiin turvallisuusluokiteltavia tietoja.

Jatkovalmistelussa tulisi arvioida myös rekisteriin tallennettujen tietojen säilytysaika ja arvioida tulisiko siitä säätää erikseen. Mikäli säilytysajasta ei säädetä erikseen, esityksen arvioinnissa tulisi ottaa huomioon tiedonhallintalain 21 §:ssä tietoaaineistojen säilytystarpeen määrittämisestä säädetty.

Esityksessä tulisi myös kuvata, millä tavalla esityksessä ehdotetun tietojenantovelvoitteen (5, 7 ja 11 §) alaiset tiedot olisi tarkoitus toimittaa Huoltovarmuuskeskukselle. Onko tiedot tarkoitus toimittaa ensi sijassa sähköisesti? Esityksen 11 §:n 2 momentin mukaan tiedot olisi toimitettava vaadittaessa kirjallisina. Valtiovarainministeriö huomauttaa, että hallinnon yleislakina sovellettavan sähköisestä asiointista viranomais toiminnassa annetun lain (13/2003) 9 §:n 1 momentin mukaan vireillepanossa ja asian muussa käsittelyssä vaatimuksen kirjallisesta muodosta täyttää myös viranomaiselle toimitettu sähköinen asiakirja. Jatkovalmistelussa tulisi täsmentää, mitä termillä kirjallisesti tässä tarkoitetaan. Lisäksi tulisi arvioida, mitä tietoturvatoumia tiedon luovuttamisessa tulisi ottaa huomioon, jos toimitettavat tiedot sisältävät salassa pidettäviä tietoja. Vastaavalla tavalla tulisi arvioida, miten ehdotetussa 14 §:ssä säädetty tietojen luovuttaminen olisi tarkoitus toteuttaa.

Lisäksi tulisi arvioida, olisiko tiedonantovelvoitetta vastaavat tiedot mahdollista saada keskitetysti. Valtiovarainministeriön käsityksen mukaan Fingrid Oyj saa mahdollisesti vastaavat tiedot osana datakeskusten liittymiskyselyitä ja liittymissopimuksia jo suunnitteluvaiheessa.

Esityksen 4 §:n 1 momentin mukaan Huoltovarmuuskeskus laatisi datakeskuksia koskevan kansallisen tilannekuvan ja pykälän 2 momentissa säädettäisiin Huoltovarmuuskeskuksen tehtäväksi julkaista vuosittain datakeskusten toimiala- ja aluekehitystä koskeva julkinen yhteenveto. Esityksen perusteluista ei käy kuitenkaan ilmi, millä tavalla yhteenveto julkaistaisiin. Perusteluista on jatkovalmistelussa tältä osin täydennettävä.

Valtiovarainministeriön käsityksen mukaan esityksessä ehdotetussa rekisterissä on kysymys tiedonhallintalain 2 §:n 6 kohdassa määritellystä tietovarannosta. Jatkovalmistelussa on arvioitava, tulisiko ehdotetussa sääntelyssä käyttää termin rekisteri sijaan tiedonhallintalain mukaista käsitettä tietovaranto.

Osastopäällikön sijainen, budjettineuvos, yksikön päällikkö Tomi Hytönen

Lainsäädäntöneuvos

Sami Aalto

Jakelu TEM Työ- ja elinkeinoministeriö

Tiedoksi VM JulkICT Digitalisaatio, Päivi Anttila
VM JulkICT Digitalisaatio, Aleksi Kopponen

VN/23332/2026-VM-8

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Aalto Sami 913916989

2026-09-23

Hytönen Tomi 912675661

2026-09-23